

Gransättra a B C

Trivselregler för oss i Gransättra

Utgiven juni 2019

Här har vi samlat en del information, trivselregler och bestämmelser, som gäller oss som bor i Gransättra.

Sammanställningen har uppdaterats och fastställts av styrelsen i juni 2019.

Andrahandsuthyrning

Andrahandsuthyrning får inte ske utan styrelsens tillstånd. Giltiga skäl kan vara t.ex. arbete eller studier på annan ort, militärtjänstgöring eller sjukdom. Andrahandsuthyrning kan ske högst ett år i taget. Hyr du ut din lägenhet utan tillstånd, kan du förlora nyttjanderätten till den. Du som bostadsrättshavare ansvarar för din bostad även under uthyrningstiden. Det innebär att du ska se till att årsavgiften blir betald och att din hyresgäst följer föreningens stadgar och regler. Föreningen tar ut en avgift för andrahandsupplåtelsen på 10 % av prisbasbeloppet.

Avgift

Som medlem i en bostadsrättsförening så betalar du ingen ”hyra”, däremot betalar du en årsavgift. Årsavgiftens storlek bestäms av styrelsen och fördelas efter bostädernas andelstal. Andelstalet är varje lägenhets andel av föreningens totala tillgångar och skulder.

Årsavgiften ska täcka din del av föreningens gemensamma kostnader, till exempel räntor, amorteringar, förvaltning och underhåll. Eftersom föreningens medlemmar själva förvaltar bostäderna och de gemensamma anläggningarna har du i hög grad möjlighet att påverka driftkostnaderna. Du bor till självkostnadspris. Avgiften debiteras månadsvis.

Avlopp

Om du har problem med avloppet, t.ex. gurgelljud eller att det rinner sakta, *och du har förvässat dig om att det inte är något stopp i vattenlåset*, bör du snarast kontakta fastighetsskötaren. Stopp i avloppet beror för det mesta på att fett avlagras i avloppsrören. Ett utmärkt sätt att förebygga sådana problem är att alltid torka fettet ur stekpannan före diskning och att då och då i ett svep hålla ner några liter kokhett vatten i diskhon, gärna tillsammans med lite diskmedel. Tänk också på att rengöring av vattenlås och golvbrunnar är bostadsrättshavarens eget ansvar.

Vattenlåsen i våra **golvbrunnar** måste alltid innehålla vatten för att undvika obehaglig lukt.

Ett par tips: Håll lite paraffinolja i brunnen så dunstar inte vattnet bort. För att inte vattenlåset till tvättmaskinens avrinningsrör ska torka ut kan man hålla lite vatten i tratten.

Bastu

Bastun finns i källaren till huset 9 – 11, ingång från port 9 eller från gaveln port 9. Bastun får bokas högst två timmar i följd men endast för ett tillfälle i taget. Bokningslista finns uppsatt utanför dörren. Tänk på allas trevnad och gör rent efter dig. Golv i bastu och duschrum samt bastulavar ska spolats rena. Inga ytterskor får användas i lokalerna. Behörighet till bastun kan kvitteras ut hos vicevärden mot en deponeringsavgift. Avgiften återbetalas när bostadsrättshavare inte vill nyttja bastun längre.

Besöksparkering

Se Gästparkering

Biltvätthall

För medlemmar och hyresgäster som hyr p-plats eller garage, finns det en tvätthall för bilar i anslutning till panncentralen. För att komma in i hallen använder du samma nyckelbricka som till tvättstugan och miljöstugan. Om du saknar bricka, eller vill ha en extra nyckelbricka, kan du köpa den hos vicevärden. Du måste alltid boka biltvätten, antingen via din dator, på hemsidan, eller på bokningstavlan i miljöstugan med din bricka. När du vill starta varmvattnet trycker du på röda knappen ovanför hon i tvätthallen. Du bokförs då för en timmes varmvatten. Användningen av biltvätten registreras genom nyckelbrickan och debiteras på avgiftsavierna. Vill du ha ytterligare en timme måste du göra en ny bokning. Kallvattnet i hon fungerar som vanligt. Efter slutfört arbete ska golvet göras rent, redskap och slang ska placeras tillbaka på sina platser. Tvätthallen får inte användas som bilverkstad. Det är t.ex. absolut förbjudet att byta olja i tvätthallen.

Bostadsrätt

Som innehavare av en bostadsrätt i en bostadsrättsförening är du medlem i en särskild typ av ekonomisk förening, som har till uppgift att upplåta bostäder åt sina medlemmar på obegränsad tid. Att bo i bostadsrätt innebär att du tillsammans med övriga medlemmar i bostadsrättsföreningen äger och förvaltar bostäderna och andra gemensamma anläggningar, som ingår i föreningens område. Medlemmar i en bostadsrättsförening kallas *bostadsrättshavare*. Som medlem äger du inte din lägenhet, du har däremot ständig besittningsrätt till din bostad och kan inte bli uppsagd, förutsatt att du sköter dina skyldigheter gentemot föreningen. Du har rätt att sälja din bostad till vem du vill. Styrelsen ska dock godkänna köparen som medlem i föreningen. Köparen ska också vara medlem i HSB Stockholm.

Föreningen svarar normalt endast för det *yttre underhållet*, dvs. underhållet av föreningens hus och mark. Det *inre underhållet*, dvs. underhållet av en viss lägenhet och den mark som upplåtits tillsammans med lägenheten, ansvarar bostadsrättshavaren för. Detta är en stor skillnad jämfört med ett hyresförhållande, där hyresvärden ansvarar även för det inre underhållet.

Brandvarnare

Föreningens lägenheter och lokaler är försedda med brandvarnare med lång livslängd ca 7 – 8 år. Föreningen tillhandahåller vid behov nya brandvarnare. Bostadsrättshavaren ansvarar för att de testas och sätts upp. Brandvarnare kan utlösas av misstag. Se därför till att någon gång per år testa och rengöra den.

Om brandvarnare piper till med långa mellanrum är det dags att byta dem. Den brandvarnare som föreningen tillhandahåller har ett fast batteri som inte går att byta.

Om brandvarnaren tjuiter: Det enklaste sättet att få tyst är att dra ut den svarta bygeln, som sitter på kortsidan.

Bredband/ IP-telefoni

Föreningen har ett avtal med **Telenor Bredband** som ger alla lägenheter tillgång till en internetuppkoppling. Abonnemangskostnaden ingår i årsavgiften. Inkoppling av bredbandet sker enklast genom ett telefonsamtal till Telenor 020 222 222 med hänvisning till föreningens gruppanslutningsavtal. Telenor tar ut en anslutningsavgift.

Avtalet innebär också att medlemmar i brf Gransätra kan ansluta sig till **Telenors** telefoni och därmed slippa alla fasta abonnemangsavgifter. Även för telefoni tar Telenor ut en anslutningsavgift.

Bredbandsanslutningen i din lägenhet är föreningens gemensamma egendom. All åverkan på denna i samband med renovering eller annat kommer att debiteras lägenhetsinnehavaren.

Cyklar, barnvagnar, rullatorer och rullstolar

Av brandsäkerhetsskäl får inte större föremål som t.ex. barnvagnar och cyklar ställas i trapphuset. Vi hänvisar barnvagnar, rullatorer och rullstolar till speciella utrymmen som finns i de flesta huskroppar. Cyklar hänvisas till cykelbodarna. Tänk på att dessa utrymmen alltid ska hållas låsta. Din portnyckel (Iloq-nyckeln) passar i hänglåset på samtliga cykelhus.

El

I Gransätra tillämpar vi enhetsmätning av el, vilket innebär att det är föreningen som tecknar avtal med nät- och elleverantörerna. Du som enskild medlem har därför inget eget el-abonnemang. Lägenheternas elförbrukning avläses kvartalsvis den 31 januari, 30 april, 31 juli och den 31 oktober. Kostnaden debiteras därefter med en tredjedel per månad på hyres- och avgiftsavierna från HSB för april – juni, juli – september, oktober – december och januari – mars, enligt nedanstående schema.

Avläsning	nov	dec	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt
			31			30			31			31

Debiteras på avgiftsavin	Kvartal 2			Kvartal 3			Kvartal 4			Kvartal 1		
	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mar

Om du säljer din lägenhet, ska du informera köparen om el- och varmvattendebiteringen och komma överens med denne hur förbrukningskostnaden ska fördelas mellan er. Styrelsen kan hjälpa till med uppgifter om mätarställningen vid slutet av varje avläsningsperiod.

Energideklaration

Vid försäljning av din bostadsrätt har du enligt lag skyldighet att visa upp resultatet från aktuell energideklaration. En upplysning som sannolikt även mäklare vill ta del av. Informationen hittar du på anslagstavlan i din port och hos vicevärden kan du få en kopia. Läs mer om deklARATIONEN på vår hemsida.

Entré och trapphus.

Portarna låses automatiskt mellan kl. 21.00 och 05.00. Portarna ska hållas stängda även under dagtid. Av brandsäkerhetsskäl ska källardörrar alltid hållas stängda. För blomlådorna i anslutning till förstukvistarna ansvarar de boende i respektive port. Föreningen ersätter kostnaden för planter mot kvitto.

Fastighetsskötare

Fastighetsskötaren svarar för den löpande skötseln av vårt område. Aktuella kontaktuppgifter finns på anslagstavlan i portarna och på hemsidan.

Felanmälan

Felanmälningar ska i första hand ske till vår fastighetsskötare.

För mycket akuta serviceåtgärder, som absolut inte kan vänta till nästa dag, kan man ringa den fastighetsjour som föreningen har avtal med. Jourutryckning är mycket dyrt och får därför endast användas i yttersta nödfall. Missbruk av jourtjänsten debiteras beställaren. För upplysning om telefonnummer och jourföretag se anslag i porten.

Vid elavbrott kan man ringa Ellevios jourtelefon 020-44 11 00 och få information om större driftproblem.

Beträffande ansvarsfördelningen mellan föreningen och bostadsrättshavaren, se även under *Underhåll* nedan.

Föreningar

Se *Gransättrasenionerna*, *Snickeriförening* och *Trädgårdsodlareförening*

Föreningslokal

”Panncentralen” är föreningens samlingslokal och ligger alldeles vid infarten till vårt bostadsområde. En trappa ner finns expeditionen för vicevärd och fastighetsskötare. Lokalen lämpar sig för såväl föreningsmöten och fester som för samvaro i mindre grupper. För bokning av lokalens olika utrymmen kontaktar du vicevärden. Lokalhyran kommer att debiteras på din månadsavi. Lokalen kan endast hyras av boende i Gransätra. När du hyr lokalen vill vi veta anledningen till att du vill hyra. Du eller annan namngiven person från ditt hushåll måste vara närvarande.

Panncentralen kan inte bokas mer än tre månader i förväg. Vid stora helger, som t.ex. jul och nyår då många är intresserade av att hyra, kommer lotten att avgöra vem som får hyra. Lottningen sker ett par veckor innan helgen.

Förråd

Är ditt lägenhetsförråd för litet eller behöver du ett extra förråd? Föreningen har ett antal förråd för uthyrning. Om du är intresserad, kontakta vicevärden som sätter upp dig på en väntelista.

Försäkring

Föreningens fastighetsförsäkring täcker skador på byggnad. Den täcker däremot inte skador på din egen egendom eller på den egendom som du är underhållsskyldig för enligt föreningens stadgar. Därför ska du ha en hemförsäkring med **tillägg för bostadsrätt**, om täcker upp gråzonen mellan din lägenhet och fastigheten.

Garage

Se *Parkering*

GDPR

GDPR, eller Dataskyddsförordningen som den heter på svenska, anger ett antal grundläggande principer, som alla som behandlar personuppgifter ska följa. Personuppgifter är allt som, direkt eller indirekt, kan knytas till en levande person exempelvis namn, adress, e-post, fotografi etc.

Grundprinciperna säger att man får bara behandla personuppgifter om man uppfyller kraven i lagen. Man får bara samla in personuppgifter för ett angivet syfte och bara uppgifter som är nödvändiga för att uppfylla syftet. Har man personuppgifter måste man hålla dem korrekta och uppdaterade samt garantera säkerheten så de inte ändras eller stjäls. När syftet är uppnått ska uppgifterna tas bort.

I Gransätra använder vi oss i princip endast av de uppgifter om dig, som finns i HSB:s register eller som du själv gett oss tillstånd att använda.

För att snabbare få kontakt med dig om något händer, har styrelsen och vicevärden tillgång till en "Kontaktlista" med ditt namn, din lägenhet och dina telefonnummer. Komplettera gärna dina kontaktuppgifter i HSB-portalen. Vi uppskattar om du anger dina telefonnummer och mailadresser där.

Du går in på www.hsb.se/stockholm/, klickar på "Logga in" och loggar in med ditt BankId. Därefter klickar du på "Mina sidor" och kompletterar telefonnummer och mailadress. Därefter klickar du på "Spara ändringar" och allt är klart.

Golvbrunnar

Se *Avlopp*

Grannar

Alla är vi grannar. Alla är vi olika. Att leva och bo i flerfamiljshus innebär hänsynstagande.

Prata med dina grannar.

Le mot dina grannar.

Informera dina grannar.

Kom överens med dina grannar.

Nils Ferlin skriver: *Man dansar däruppe – klarvaket
är huset fast klockan är tolv.
Då slår det mig plötsligt att taket,
mitt tak, är en annans golv.*

Gransätrasenionerna

Seniorföreningen för våra pensionerade medlemmar startades 2002. En gång i månaden bjuds det på kaffe blandat med exempelvis bingospel och föreläsningar samt samtal om vardagliga saker som händer i vårt område. Ibland bryter man av med en kortare eller längre utflykt och en hel del annat. Är du intresserad av att bli medlem i Seniorföreningen? Kontakta vicevärden för mer information.

Grillning

Det är tillåtet att grilla på uteplatser och på gårdarnas särskilt anordnade grillplatser. Gårdarnas nuvarande fasta grillar har tagits bort, och platsen anpassas så att du kan ta med dig din egen grill. Självklart städar du grillplatsen och tar bort din grill och askan efter dig. Det är överallt **förbjudet att använda tändvätska**. Vid grillning på balkongerna är endast elgrill tillåten.

Tänk på att de boendes sovrum vetter mot gårdarna. Iaktta hänsyn genom att inte vara högljudd. Dra dig gärna inomhus när det börjar bli sen kväll, dvs. efter klockan 22 på vardagar och 23 under helger. Städa alltid undan från grillplatser och lusthus.

Grovsoprum

Se *Miljöstugan*

Gårdar

Gräsmattor, planteringar och lekplatser är en viktig del av vår boendemiljö. De kräver inte bara skötsel utan också aktsamhet. Gräsmattorna kan mycket väl användas till lek och nöjen men de slits förfärande snabbt när man tar genvägar över dem. Använd gångvägarna! Självklart slänger du inte fimpar och skräp på marken. Undvik att röka vid farstuentréerna. Tänk på att dina grannar har sina sovrumsfönster i närheten. För blomlådorna i anslutning till förstukvistarna ansvarar de boende i respektive port.

På våra gårdar får du parkera max sex (6) minuter eller bara så länge in- och urlastning pågår. I övrigt gäller parkeringsförbud, dvs. det är inte tillåtet att parkera vid uteplatser, på gräsmattor osv.

Gransätra är ett **Gångfartsområde**.

Enligt trafikförordningen 8 kap § 1 betyder gångfartsområde att:

- **Fordon får inte föras med högre hastighet än gångfart, dvs max 10 km/h.**
- **Fordon får inte parkeras på någon annan plats än på särskilt anordnade p-platser.**
- **Fordonsförare har väjningsplikt mot gående.**

Gästlägenhet

Lägenheten, som är utrustad med pentry, matplats och dusch ligger i källarplanet, port 8 med ingång från gaveln. Den kan disponeras av föreningens medlemmar och gäster. Bokas hos vicevärden. Betalning sker via månadsavin. Hyrestid högst 7 dagar. Gästlägenheten kan inte bokas mer än tre månader i förväg. Vid stora helger, som t.ex. jul och nyår då många är intresserade av att hyra, kommer lotten att avgöra vem som får hyra. Lottningen sker ett par veckor innan helgen.

Gästparkering

Gästparkeringarna är till för våra besökare.

Parkeringsregler på gästparkeringen:

- 3 timmar gratis och därefter 10 kr/tim men max 40 kr/dygnet.
- Parkeringstillstånd måste alltid placeras väl synligt i framrutan på förarplatsen. Parkeringstillstånd är en värdehandling, vid förlust kostar ett nytt tillstånd 500 kr. För att det inte ska cirkulera falska parkeringstillstånd över åren har kortet ett slutdatum och vi får nya tillstånd innan de gamla löper ut. Med ett digitalt parkeringstillstånd behöver du inte ha parkeringskortet synligt. Kontakta styrelsen om du vill ha ett digitalt tillstånd.
- Man måste alltid checka in och ut med hjälp av biljettautomaten, sms eller en app. Mer information finns på parkeringsskyltar och på p-automaten vid gästparkeringen.

Hemsida

Gransätra har en egen hemsida på internet. Här kan du söka och hämta information om föreningen och våra aktuella projekt. Där hittar du förstås ABC-boendepraktikan i sin helhet, men även artiklar som kompletterar och ibland fördjupar innebörden i våra trivselregler och bestämmelser. Du kan också göra egna inlägg och sätta in annonser.

Hemsidan nås genom www.hsb.se/stockholm/gransatra eller googla "HSB Gransätra".

Husdjur

Ägare till katter, hundar och andra husdjur ska noga övervaka sina husdjur, så att de inte förorenar på gårdarna, i barnens lekredskap och sandlådor eller för oljud.

I Lagen om tillsyn över hundar och katter står det:

"Hundar och katter ska hållas under sådan tillsyn som, med hänsyn till deras natur och övriga omständigheter behövs, för att förebygga att de orsakar skador eller avsevärda olägenheter".

Tänk också på att många kan vara rädda för hundar och katter och att många lider av allergiska besvär.

Internet

Se *Bredband* och *Hemsida*

Kabel-TV

Föreningen är ansluten till kabel-TV. Ett basutbud ingår i årsavgiften. Önskas utökat utbud kontakta vår kabel-TV leverantör **ComHem**, <https://www.comhem.se/kundservice/kontakt>.

Klädinsamling

Utanför miljöstugan står en behållare för **kläder och skor**. Se även hemsidan.

Kondens på fönstrens utsida

Sedan vi installerat isolerrutor i energisparsyfte i våra fönster, så uppträder ibland kondens på ytterrutans utsida. Detta sker oftast under klara vår- och höstnätter och beror på att glasets utsida ibland blir kallare än uteluften, på samma sätt som framrutan på en bil kan få rimfrost. Kondensen är ofarlig och är ett tecken på att fönstret har god värmeisolering. Kondensen brukar försvinna så snart uteluften blir varmare.

Kontaktuppgifter

För snabbare kontakt med dig om något händer använder vi en kontaktlista. Komplettera gärna dina kontaktuppgifter i HSB-portalen med dina telefonnummer och mailadresser. Du loggar in i HSB Portalen, Mina sidor med ditt BankId. Mer information om inloggningen finns under GDPR.

Köksfläkt

Våra fastigheter är utrustade med ett system för tryckstyrd ventilation, vilket innebär att man kan ha en godkänd köksfläkt för flerfamiljshus ansluten till ventilationssystemet.

Fläkten ska uppfylla följande villkor: Grundflödet måste ställas in så att det lägsta flödet är 10 liter/sekund och det högsta är 30 liter/sekund. Kontakta vicevärden innan installation för att förvissa dig om att fläkten inte kommer att störa ventilationen i övriga lägenheter i trappuppgången.

Föredrar du en kolfilterfläkt kan du välja vilken du vill. Den påverkar inte grannarnas ventilation. För att få bästa möjliga effekt på köksfläkten bör du öppna ett fönster på sovrumssidan eller balkongdörren. Har man en dörr mellan hall och kök ska den vara stängd men däremot ska pardörren mot vardagsrummet vara öppen. Alla fönster i köket ska vara stängda.

Köpolicy

Vi kan ibland ha flera medlemmar som efterfrågar p-platser, garage, förråd eller lokaler än vad vi vid tillfället kan erbjuda. Sådana gånger gäller bland annat:

- Kontakta vicevärden för att bli uppsatt på väntelistan.
- Den som **inte** redan hyr har företräde framför dem som redan hyr. Därefter gäller längst kötid.
- Ett hushåll får hyra max två p-platser och/eller garage och två förråd.
- Lokalinnehavare får hyra en p-plats och/eller garage och ett förråd.
- Hyra av p-plats/garage förutsätter att hushållet har bil.
- Det är inte tillåtet med andrahandsuthyrning av p-platser, garage, förråd eller lokal.

Se vidare på hemsidan, där den fullständiga köpolicyn finns.

Lokaler

Gransätra har ett antal lokaler på källarplan, som vi upplåter för uthyrning. Om du har intresse av att hyra en lokal, kontakta vicevärden för att sätta upp dig på väntelistan.

Markiser

Vill du montera markiser på dina fönster måste du först kontakta vicevärden för att få veta vilka förhållningsregler som gäller. Färg och montering ska ske enligt föreningens regler. Markiserna ska hållas i gott skick.

Medlemsavgift HSB

Brf Gransätra är medlem i HSB Stockholm. Föreningen betalar både egen och medlemmarnas avgift till HSB.

Miljöstugan

Miljöstugan är till för normala grovsopor och får endast användas av boende i föreningen. Här finns behållare för källsortering av papper/kartong, tidningar, glas, plast, metall, batterier, ljuskällor och elektronik. Kartonger ska givetvis skäras ner och plattas till innan de får kastas. Miljöfarligt avfall, som t.ex. alla typer av målarfärg, bildäck, kyl- och frys m.m. får inte ställas i miljöstugan – det ska lämnas till en miljöstation/återvinningsstation, t.ex. *Sätra Återvinningscentral*.

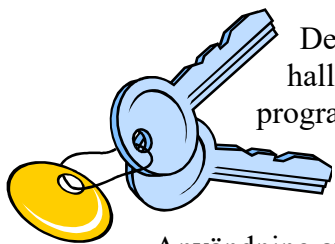
För att avgöra vad som är ”normala” grovsopor måste man ibland använda sitt sunda förnuft. Exempel på icke normala grovsopor, som alltså inte får dumpas i miljöstugan, är byggavfall och rivningsmaterial från ombyggnader och reparationer, som t.ex. gammal köksinredning, vitvaror och garderober. Läs mer om sopsortering i kapitlet om *Miljöstugan*.

Motioner

Se *Stadgar*, *Stämman*, *Styrelse*

Nycklar och låssystem

Varje lägenhet har fått ett set med 3 st elektroniska Iloq nycklar till portar, källardörrar och andra gemensamma utrymmen (t.ex. barnvagnsrum, cykelhus och pingisrum). Förlorar du någon nyckel anmäler du det omedelbart till vicevärden som kan spärra förlorade nycklar och beställa nya, som du betalar för. Vid överlåtelse av lägenheten ska nycklarna återlämnas till vicevärden.

De *elektroniska nyckelbrickorna* används för att komma in i miljöstugan, biltvätt-hallen och tvättstugan samt för att boka tvättider. Nycklarna/brickorna kan dessutom programmeras, för kortare eller längre tidsperioder och ger då även tillgång till bland annat gästlägenhet och samlingslokal. Tala med vicevärden om du vill ha mer information eller behöver köpa en extra elektronisk nyckel eller nyckelbricka.

Användning av elektroniska nyckelbrickor skapar enlogg på föreningens server över inpasseringar och start av tvättmaskiner och användning av varmvatten i biltvätten. Loggen används utslutande till att skapa ett underlag för debitering av detta. Datainspektionen har gett ut noggranna instruktioner över hur en sådanlogg får användas.

Ombyggnad

Du har rätt att göra förändringar i bostaden. Däremot får du inte utan styrelsens godkännande göra några väsentliga ändringar, som att flytta dörrar, riva väggar eller ändra ledningar för vatten, avlopp, värme eller el. Detsamma gäller för ventilationskanaler och anordningar för informationsöverföring, dvs. kabel-TV och bredband.

Hos vicevärden och på hemsidan finns blankett, som kan användas för att söka tillstånd för ändring i lägenheten.

Informera dina grannar i trappuppgången om du tänker utföra reparationer som kan medföra störande ljud. Det är alltid bra för grannsämjan! Tänk också på att undvika att arbeta efter kl. 21.00 och att inte börja alltför tidigt på helgdagsmorgnar.

Panter

Lägenheten kan belånas. Kreditinstituten ger mer information om detta. Föreningen har ett avtal med HSB Stockholm, som för register över panter och som sköter den praktiska hanteringen. Föreningen tar ut kostnaden för pantsättningen av bostadsrätthavaren. Kostnaden är enligt stadgarna 1 % av prisbasbeloppet.

Parabolantenn

Det är inte tillåtet att ha parabolantenn på fasaden eller utsidan av balkongräcket - men gärna på insidan.

Parkering och garageplatser

Boende i föreningen som har bil ska hyra p-plats eller garage hos vicevärden. Innehavaren av garage eller p-plats ska själv se till att den hålls fri från löv, skräp och snö. Den som hyr garage får inte använda det till annat ändamål än som biluppställningsplats. Parkeringsplats eller garage får inte heller användas som uppställningsplats för skrotbilar. Styrelsen kommer att säga upp kontrakten med dem som använder sina garage för annat än uppställning av fordon. Om någon behöver mer plats för övrig förvaring hänvisas de till att hyra ett förråd.

Vår ambition är att parkeringen ska vara till för alla och att så många som möjligt ska bli nöjda. I de fall det inte finns lediga parkerings- eller garageplatser, fördelas tillkommande platser enligt turordning på väntelistor. Parkerings- och garageplatser hyrs separat och följer inte med lägenheterna vid försäljning. Kontrakten upphör om du säljer din lägenhet.

Garagen är kallgarage. Det är för närvarande inte tillåtet att använda kupé- och/eller motorvärmare och inte heller ladda elbilar eller hybridbilar. Tyvärr håller våra nuvarande elkablar inte för en sådan belastning och brandrisken är stor.

Se även *Gästparkering*.

Pingisrum

I källaren vid port 11 finns ett pingisrum. Tala med vicevärden om att få behörighet på din Iloq-nyckel till pingisrum mot en deposition. **Observera** att det endast är ingång genom den svarta källardörren på gaveln av port 11.

Protokoll

Protokollen från styrelsesammanträden är inte offentliga eftersom de kan innehålla konfidentiella uppgifter om enskilda medlemmar. Däremot informerar styrelsen om aktuella frågor i anslutning till styrelsemötena. Protokoll från föreningsstämmor ska enligt stadgarna vara tillgängliga för medlemmarna senast tre veckor efter stämman. De kan läsas på vår hemsida.

Renoveringsarbeten

Om du vill göra mer omfattande renoveringsarbeten måste du i förväg kontakta vicevärden. Detta för att undvika förändringar som kan vara till nackdel för föreningen eller annan medlem. Vid ombyggnader och reparationer får rivningsmaterial, t.ex. gammal köksinredning, inte ställas i miljöstugan. Det åligger bostadsrättshavaren att på egen bekostnad forsla bort materialet. Se även *Ombyggnad*.

Reparationer

Se *Underhåll*

Skadedjur och matning av fåglar

Om du upptäcker kryp eller baggar i lägenheten, ska du omedelbart kontakta Anticimex. Hänvisa till föreningens försäkring för skadedjursbekämpning. Informera också styrelsen. Styrelsen är skyldig att vidta erforderliga åtgärder för att utrota ohyra. Matning av fåglar är inte tillåten eftersom det leder till problem med råttor.

Snickeriet

Lokalen finns i panncentralen i samma länga som miljöstugan och biltvätthallen. Här finns verktyg och utrymme att göra arbeten och reparationer man drar sig för att göra hemma i vardagsrummet eller på balkongen. Man måste dock vara medlem i snickeriföreningen. Målning är dock inte tillåten att utföra i lokalen.

Snickeriförening

Verksamheten i snickeriet sköts av en särskild förening och har egna stadgar, endast den som bor i Gransätra kan bli medlem. Vänd dig till vicevärden för närmare upplysningar om årsavgift m.m.

Sopor

När detta skrivs ska hushållssopor slängas i sopsäckar vid entréerna och matavfall i komposttunnor utanför miljöstugan. Ett nytt system för hushållssopor och matavfall är under införande under hösten 2019.

Övriga sopor ska lämnas i miljöstugan vid panncentralen. Där finns också behållare för källsortering av papper/kartong, tidningar, glas, batterier, elektronik, plast, ljuskällor och metall. **OBS! Miljöfarligt avfall, som t.ex. alla typer av målarfärg, lösningsmedel, oljor och liknande, får inte ställas i miljöstugan. Sådant ska lämnas in till kommunens återvinningscentral (ÅVC).** På parkeringen mitt emot miljöstugan, finns en behållare för **kläder och skor**. Läs mer om sopor i kapitlet *Miljöstugan*.

Stadgar, Stämma och Styrelse

Föreningens stadgar styr tillsammans med lagar och förordningar föreningens verksamhet. Brf Gransätra har antagit HSB:s normalstadgar. Stadgarna finns registrerade hos Bolagsverket. De finns också tillgängliga hos vicevärden och på föreningens hemsida.

Styrelsen väljs på årsstämman enligt stadgarnas bestämmelser. Vilka som sitter i föreningens styrelse framgår av bl.a. anslag i portarna, årsredovisningen, på hemsidan eller i Bolagsverkets föreningsregister (registreringsbeviset). På registreringsbeviset framgår också vilka som är firmatecknare.

Brf Gransättras räkenskapsår löper från den 1 januari till 31 december. Årsstämman ska hållas före juni månads utgång varje år. Vid årsstämman samlas föreningens medlemmar för att gemensamt gå igenom årets verksamhet. Styrelsen ska presentera årsredovisning och verksamhetsberättelse. Föreningsstämman ska godkänna styrelsens förvaltning.

Varje medlem kan när som helst under året komma till styrelsen med förslag till verksamheter eller åtgärder. Förslag som man vill att årsstämman ska ta ställning till kallas motioner och ska skickas till styrelsen senast före februari månads utgång.

Telefon

Se Bredband/IP-telefoni.

Trädgårdsodlareförening

På området finns kolonilotter som ligger alldeles nedanför portingångarna 47 – 51, dvs. på Norrgården. Alla boende i Gransätra är välkomna att anmäla intresse att vara med i föreningen. När det finns lediga kolonilotter fördelas dessa enligt turordning på väntelista. Koloniodlarna har en egen förening och egna stadgar. Mer info på hemsidan.

TV

Se Kabel-TV

Tvättstuga

I källaren till huset 21 – 25 finns tvättstugan, ingång från gavlarna eller port 25. Vi har två vanliga tvättstugor och en grovtvättstuga. Tvättmaskinerna är försedda med automatisk tvätt- och sköljmedelsdosering. Det är dock fullt möjligt att använda eget tvättmedel i en tvättboll. För att få tillgång till tvättstugan och bokningssystemet måste man ha en nyckelbricka som kan hämtas på vicevärdsexpeditionen mot en deposition. Användningen av tvättstugan registreras genom nyckelbrickan och debiteras på avgiftsavierna. Kostnaden för tvätt i 30 – 60 grader är lägre än för tvätt i 95 grader och för grovtvätt. Den aktuella kostnaden framgår av hemsidan.

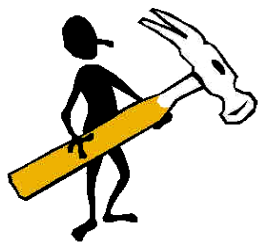
I tvättkostnaden ingår tvätt- och sköljmedel samt tillgång till torktumlare, torkskåp och mangel.

Tvättiderna bokas i tretimmarspass mellan 07.00 – 22.00 på vardagar och 09.00 – 21.00 på lör-, sön- och helgdagar. Tvättstugorna och torkrummen bokas antingen på bokningspanelen i tvättstugan eller på föreningens hemsida. Det är endast möjligt att boka två tvättpass åt gången. Om du har bokat tvättstugan öppnar du dörren till tvättstugan genom att registrera nyckelbrickan på bokningspanelen i mitten av korridoren.

Endast den som bokat tiden kan komma in i tvättstugan eller torkrummet. Har man inte börjat tvätta inom 30 minuter från bokad tid blir man automatiskt avbokad. Torktiden är förskjuten med 30 minuter i förhållande till tvättiden. Man har också möjlighet att komma in i tvättstugan under 30 minuter efter avslutad tvättid för att hämta sin tvätt.

Underhåll och reparationer.

I en bostadsrättsförening gäller att bostadsrättshavaren ansvarar för att underhålla lägenhetens inre, med undantag för ledningar och andra därmed sammanhörande anordningar för vatten, avlopp, värme, elektricitet, ventilation m.m. som föreningen försett lägenheten med. I den mån ledningarna eller anordningarna i lägenheten behöver målas ansvarar bostadsrättshavaren för det. Till lägenheten räknas även balkong, uteplats och förråd. Till underhållsansvaret hör också ansvaret att reparera skada som uppkommit. I den mån det beställs underhålls- eller reparationsarbeten via föreningen, som faller inom lägenhetsinnehavarens ansvarsområde, debiteras bostadsrättshavaren. Om du gör större underhålls- eller reparationsarbeten behöver du underrätta styrelsen. Vicevärden har en speciell blankett, som du även hittar på hemsidan.

Bostadsrättshavaren är skyldig att ge föreningen tillträde till lägenheten för tillsyn eller för att utföra arbete som föreningen svarar för.

Bostadsrättsföreningen ansvarar för att underhålla allt, som inte tillhör bostadsrättshavarens underhållsansvar. I *"Vem ska underhålla bostadsrätten?"* finns en förteckning över vem som har underhållsansvaret för vissa vanliga åtgärder.

Uteplatser tillhöriga lägenheten

Uteplatsen ingår inte i bostadsrätten, men disponeras av bostadsrättshavaren. Det är tillåtet att odla, plantera och lägga plattor på uteplatsen. Det ska emellertid göras på ett snyggt sätt. Växter som planteras mot angränsande uteplatser får inte vara högre än spaljéerna eller staketet. Träd får inte planteras så att de skuggar någon granne eller något fönster. Inga objekt, som är högre än omgränsande staket och som kan skymma grannarnas fönster får placeras på uteplatsen. Enligt Stadsbyggnadskontoret är alla former av förråd eller dylikt vid flerfamiljshus bygglovspliktiga oavsett vilken yta de har på marken.

På de uteplatser där det finns källarlokal får ingenting planteras eller placeras på en (1) meter bred remsa utefter husfasaden. På den nästföljande en (1) meter breda ytan får ingenting planteras eller placeras som är högre än en (1) meter. Det är viktigt att dessa avståndsregler följs eftersom **källarlokalernas fönster är utrymningsväg.**

Gräsklippning och övrig skötsel av uteplatsen svarar medlemmen för. Detta gäller också för trappan till balkongen på de uteplatser där det finns källarlokal. Staketet kring uteplatserna är tillverkade i tryckimpregnerat virke. Medlemmen svarar även för att staketet, som vid behov, rengörs och oljas. Föreningen håller med olja.

Bostadsrättshavaren är skyldig att följa föreningens anvisningar om skötsel och underhåll av marken/uteplatsen. Vid uppenbar vanvård och om styrelsen fastslår att någon bryter mot reglerna och efter uppmaning inte avhjälper bristen kan föreningen vidta lämpliga åtgärder. I våra stadgar §§ 31 och 32 redovisas fördelningen av underhålls- och reparationsansvar, mellan bostadsrättshavare och förening.

Varmvattenmätning

I varje lägenhet finns mätare som registrerar varmvattenförbrukningen från duschrum, badrum och kök. Lägenhetens totala varmvattenförbrukning avläses och kostnaden debiteras på avgiftsavin från HSB med samma periodicitet som elförbrukningen. Syftet med den individuella debiteringen är att varje medlem själv kan följa och påverka sin förbrukning. ***Om du säljer din lägenhet, ska du informera köparen om el- och varmvattendebiteringen och komma överens med denne hur förbrukningskostnaden ska fördelas mellan er. Styrelsen kan hjälpa till med uppgifter om mätarställningen vid slutet av varje avläsningsperiod.***

Vicevärd

Föreningens vicevärdsexpedition finns i föreningslokalen/panncentralen med adressen Gransätragränd 1. För aktuell kontaktinformation se anslag i portarna eller på hemsidan.

Vicevärden sköter bl.a. uthyrning av lokaler, garage, p-platser och extraförråd och ska alltid kontaktas i samband med större reparationer, andrahandsuthyrning eller överlåtelse av lägenhet. Vill du boka/hyra föreningslokalen eller övernattningslägenheten, kontaktar du vicevärden.

Vid brådsakande fel kan du även vända dig till vicevärden eller någon i styrelsen om fastighetsskö-taren inte skulle vara anträffbar.

Vägstuga

Deltagarna tar själva ansvar för verksamheten. Ta kontakt med vicevärden så får du veta vilka möjligheter som finns att utnyttja vägstugan.

Överlåtelse av lägenhet

Överlåtelse av bostadsrätt ska anmälas till vicevärden. I samband med överlåtelsen ska föreningen göra en syn av lägenheten. Den tillträdande ägaren ska godkännas av styrelsen. Föreningen tar ut en överlåtelseavgift för att täcka det administrativa arbetet när bostadsrätten säljs. Överlåtelseavgiften är enligt stadgarna 2,5 % av prisbasbeloppet.

Kom ihåg att köparen av din bostadsrätt har rätt att få information om aktuell energideklaration. Se mer info under rubriken Energideklaration.

Övernattningslägenhet

Se *Gästlägenhet*.

Vem ska underhålla bostadsrätten?

*Fördelningen gäller för egendom som föreningen försett lägenheten med.
Bostadsrättshavaren svarar alltid för egna installationer och sådant som tidigare bostadsrättshavare låtit installera.*

Brf = bostadsrättsförening

Brh = bostadsrättshavare

Byggnadsdel	Ansvarig		Anmärkning
	Brf	Brh	
Väggar i lägenhet			
Lägenhetsavskiljande och bärande vägg	✓		
Icke bärande innervägg		✓	
Ytskikt på vägg inklusive underliggande behandling som krävs för att anbringa ytskiktet		✓	Insidan av lägenhetsavskiljande och bärande vägg, t.ex. tapet och puts, inkl. fuktisolerande skikt i våtrum
Golv			
Ytskikt på golv inkl. underliggande behandling som krävs för att anbringa ytskiktet		✓	T.ex. tråd- eller kemsvetsad golvmatta, keramiska plattor. Bakomliggande fuktisolerande skikt, parkettgolv inkl. underliggande sand.
Innertak i lägenhet			
Innertak inkl. underliggande behandling som krävs för att anbringa ytskiktet		✓	T.ex. puts och stuckatur
Dörrar			
Ytterdörrens utsida	✓		Om fönsterdörr (balkongdörr) se särskild rubrik
Ytterdörrens insida inklusive ytbehandling samt beslag, handtag, gångjärn, tätningslister, brevinkast, lås inkl. låscylinde, låskista, nycklar, ringklocka m.m.		✓	
Innerdörr inklusive lister, foder, karm och tätningslister		✓	
Fönster och fönsterdörrar med mera			
Karm och båge	✓		
Yttre målning	✓		
Glas, spröjs, kitt och isoleringskassett		✓	
Beslag, spanjolett, handtag, gångjärn, tätningslister m.m.		✓	
Inre målning samt målning mellan bågarna		✓	
VVS-artiklar med mera			
Golvbrunn	✓		Brh svarar för rensning av golvbrunn
Klämring		✓	(För fixering av golvmatta till golvbrunn)
Tvättställ. Blandare, vattenlås, avstängningsventil, bottenventil och packning. Badkar, duschabin och duschslang. WC-stol		✓	Brh svarar för rensning av vattenlås. Vid byte av kranar eller blandare ska de nya kranarna vara försedda med backventil.
Tvättmaskin, torktumlare, torkskåp, tvättbänk		✓	
Kall- och varmvattenledning inkl. armatur, packning, avstängningsventiler (Ballofix) och anslutningskopplingar på vattenledning.		✓	Till de delar som är synliga i lägenheten och bara försörjer den egna lägenheten.
Avloppsledning		✓	Till de delar som är synliga i lägenheten och bara försörjer den egna lägenheten. Brf svarar för rensning av avloppsledning.

Byggnadsdel	Ansvarig		Anmärkning
	Brf	Brh	
Ventilation och värme			
Hela ventilationssystemet inklusive ventilationskanaler och ventilationsdon.	✓		Ventilationsdon och ventilationsfläkt om de är en del av husets ventilation.
Utluftsdon och springventil	✓		Från- och tilluftsventiler. Inställningen får absolut inte ändras. Brh svarar för rengöring
Köksfläkt och spiskåpa		✓	Grundflöde min 10 l / sek och max 30 l / sek
Vädringsfilter samt filter till köksfläkt och spiskåpa		✓	
Vattenradiator, värmeledning, ventil, termostat	✓		Målning svarar bostadsrättshavaren för
Elektrisk golvvärme, handdukstork		✓	Som bostadsrättshavaren har försett lägenheten med
Köksutrustning			
Diskmaskin, diskbänk, kyl och frys, spis och mikrovågsugn		✓	
El-artiklar			
Säkringsskåp och elledningar i lägenhet samt brytare, eluttag och fasta armaturer		✓	Till de delar som är synliga i lägenheten och bara försörjer den egna lägenheten
Belysningsarmatur, eluttag, strömbrytare, jordfelsbrytare		✓	
Förråd, gemensamma utrymmen m.m.			
Gemensamma utrymmen	✓		
Förråd upplåtet med bostadsrätt och liknande utrymmen tillhörande lägenheten		✓	Samma regler som för underhåll i lägenheten
Mark, uteplats m.m.			
Underhåll av mark som inte är upplåten med bostadsrätt	✓		Bostadsrättshavaren svarar för löpande skötsel.
Staket och grindar		✓	Rengöring och oljning. Föreningen håller med olja
Snöskottning och renhållning		✓	Gäller t.ex. balkong eller uteplats
Balkong och altan			
Målning av balkongfrontens utsida	✓		
Ytbehandling av tak, sidor och golv samt insidan av balkongfront		✓	Ytbehandling och målning utförs enligt föreningens instruktioner
Glas på inglasad balkong/altan		✓	
Övrigt			
Inredningssnickerier, socklar, foder och lister		✓	
Kryddställ, badrumsskåp, klädhylla och annan fast inredning		✓	
Torkställning i badrum		✓	
Anordning av informationsöverföring, t.ex. bredband och kabel-TV		✓	Till de delar som är synliga i lägenheten och bara försörjer den egna lägenheten
Brandvarnare, underhåll av		✓	Föreningen håller med brandvarnare livslängd 7–8 år. För byten pga. skadegörelse eller dylikt. svarar brh. Se Gransättras ABC.

Miljöstugan

En liten rundtur och vägledning så att du blir vän med dina sopor

Rätt sopa på rätt plats, det är själva utgångspunkten för umgänget med det avfall vi åstadkommer. Så låt oss göra en rundtur och stifta närmare bekant-skap med vad Gransätra kan erbjuda för att göra din sophantering bättre och effektivare.

Vi satsar på att miljöstugan ska vara ren och fräsch. Fördela dina sopor i de stora gröna sopkärlen så jämnt som möjligt så att inga berg byggs upp på vissa sopkärl medan andra är halvtomma. Sopkillarna plockar inte upp det som ramlar ner.

PLASTFÖRPACKNINGAR

Vad är en plastförpackning? Några exempel: Burkar, dunkar, lådor, frigolit, tuber, cellofan, plastband, förpackningsfilm och flaskor utan pant.

Vad händer efter att det har sorterats? Plastförpackningarna sorteras och transporteras till olika återvinningsanläggningar, där de blir nya råvaror för tillverkning av parksoffor, lastpallar, plastbackar med mera. Mjuka förpackningar blir sopsäckar, bärkassar och kabelskydd. Varför återvinner vi plastförpackningar? Återvinning av plast sparar både olja och energi. Ett ton hårda plastförpackningar motsvarar cirka 1 050 liter eldningsolja som räcker till att värma upp en villa i fyra månader. Ett kilo materialåtervunnen plast minskar koldioxidutsläppen med två kilo.

Tips ✓ *Plastföremål som inte är förpackningar sorteras som restavfall/grovsopor. Tänk på att förpackningar som inte är rengjorda och tömda kan innehålla farligt avfall.*

PAPPERSFÖRPACKNINGAR

Vad är en pappersförpackning? I familjen pappersförpackningar ingår pappkartonger, mjölk- och juiceförpackningar, papperskassar, påsar och omslagspapper. Hit räknas även förpackningar med både papper och plast, där papper eller kartong utgör minst hälften.

Vad händer efter att de har sorterats? Pappersförpackningarna sorteras innan de transporteras till pappersbruken, där de blir nya förpackningar och ytterhöljen på gipsskivor.

Varför återvinner vi pappersförpackningar? Pappersfibrer kan återvinnas upp till sju gånger. Därefter blir fibrerna värdefull energi. Förra året återvann vi i Sverige drygt 787 000 ton pappersförpackningar.

Rengör förpackningarna vid behov. Platta till dem annars blir sopkärlen snabbt överfulla.

TIDNINGAR OCH RETURPAPPER

Vad är tidningar och returpapper? Med tidningar menar vi dagstidningar och olika sorters magasin. Tunna som tjocka. Vad är då returpapper? Jo, telefonkataloger, kontorspapper, kopieringspapper och datalistor med mera. Kort sagt, allt papper utan klister och hårda pärmar.

Vad händer efter att de har sorterats? Allt papper sorteras och transporteras till pappersbruken för att bli hushålls- och toalettpapper. Man gör även nytt tidningspapper.

Varför återvinner vi tidningar och returpapper? Genom att återvinna papper så sparas två tredjedelar energi, jämfört med papperstillverkning av nya fibrer. Pappersfibrerna kan återvinnas upp till sju gånger. Sedan blir fibrerna värdefull energi.

Post-it-lappar, böcker med hård pärm, plastat papper och kuvert sorterar du som blandat avfall, se nedan.

BLANDAT AVFALL

Vad räknas egentligen som blandat avfall? Här slänger du det som inte hör hemma i de övriga kategorierna. Det kan vara dammsugarpåsar, pennor, disktrasor, kuvert, keramik, glas, CD-skivor, post-it-lappar, böcker med hård pärm, plastat papper och kuvert.

Vad händer efter att det har sorterats? Restavfallet skickas till energiutvinning genom förbränning. Vår miljö mår bättre om vi minskar mängden avfall som förbränns och istället återvinner dem efter material.

METALLFÖRPACKNINGAR

Vad är metallförpackningar? Ett klassiskt exempel på en metallförpackning är konservburken. Men även en vanlig kapsyl räknas som metallförpackning. Andra exempel är aluminiumburkar, tomma kroppsvårdsprodukter och hårmousse/hårsprayburkar

Vad händer efter att det har sorterats? Efter sortering smälts metallerna ned till nytt stål och aluminium som används inom bland annat bil- och byggindustrin.

Varför återvinner vi metallförpackningar? Genom att återvinna metallförpackningar sparas mycket energi. Återvinning av exempelvis aluminium sparar 95 procent energi, jämfört med användning av ny råvara. Om vi källsorterar alla förpackningar av stål räcker energin till att värma upp 5 400 villor per år.

Sortera ut metaller som inte är förpackningar och material som inte är gjorda i metall (t.ex. plastlock).

Metallburkar som innehåller farligt avfall ska sorteras som farligt avfall och lämnas på återvinningscentralen.

GLASFÖRPACKNINGAR

Vad är en glasförpackning? Man kan – lite förenklat – säga att alla burkar och flaskor av färgat och ofärgat glas är glasförpackningar.

Vad händer efter att de har sorterats? En del av glasförpackningarna transporteras till glasbruk och blir nytt glas. Medan en del blir värmande isoleringsmaterial.

Varför återvinner vi glasförpackningar? Glasåtervinning sparar naturtillgångar eftersom glas kan återvinnas hur många gånger som helst utan att kvaliteten försämras. Återvinningen av glas kräver dessutom mindre energi, jämfört med tillverkning av nytt glas. Färgade och ofärgade glasförpackningar ska sorteras i olika behållare.

Porslin, keramik, dricksglas ska du slänga i blandat avfall.

Obs ✓ Kapsyler, lock och korkar inte ska vara med bland glaset. De sorteras efter materialslag – oftast är de av metall eller plast.

ELEKTRONIK – ELAVFALL

Vad räknas egentligen som elektronik? Det är allt som har sladd, kan lysa, låta eller drivas med batteri. Det kan vara leksaker, mobiltelefoner, armaturer, verktyg m.m.

Vad händer efter att det har sorterats? Elektronik innehåller material som kan återvinnas. Exempelvis kan metallerna återvinnas hur många gånger som helst utan att de tappar kvalitet. Istället för att gräva upp nytt material ur jorden är det därför bra för miljöns skull att vi tar hand om det som redan finns i omlopp. Elektronik kan också innehålla miljöfarliga ämnen. Kvicksilver, bly, kadmium och freoner är exempel på ämnen som är farligt för natur och människa. Genom att lämna in elavfall till återvinning spar vi på naturresurser och bidrar till en renare miljö.

Obs ✓ Vitvaror som tvätt- eller diskmaskiner, torktumlare kyl- och frysskåp eller stora TV-apparater hör inte hemma här. De lämnar du på en återvinningscentral.

SMÅBATTERIER

Vad är småbatterier? Ficklamps- och radiobatterier, laddningsbara batterier och knappcells-batterier.

Vad händer att det har sorterats? Batterierna sorteras och skickas till olika återvinningsföretag, där metallerna plockas ut med avancerad teknik.

Varför återvinner vi småbatterier? Småbatterier kan innehålla tungmetaller som bly, kvicksilver och kadmium. Dessa metaller är skadliga för både människor och natur. Det är därför viktigt att batterierna samlas in och återvinns. År 2007 samlade vi i

Sverige in cirka 1 600 ton småbatterier.

Tips ✓ Produkter med inbyggda batterier lämnas tillsammans med annat elavfall på återvinningscentralen. ✓ Bilbatterier lämnas på återvinningscentralen.

LJUSKÄLLOR

Vad är ljuskällor? Hit räknas exempelvis glödlampor, halogenlampor, lågenergilampor, LED-lampor och lysrör kortare än 60 cm.

Vad händer efter att det har sorterats? Bly och andra metaller sorteras ut och skickas till smältverk. Glaset går till glasindustrin eller blir isoleringsmaterial.

Varför återvinner vi ljuskällor? Eftersom ljuskällor innehåller giftiga metaller får de inte hamna i naturen. Genom att samla in och återvinna

ljuskällor kan metallerna tryggt gå tillbaka till kretsloppet. Kvicksilvret i lysrören måste försiktigt fasas ur kretsloppet. Det är därför viktigt att lysrören samlas in och återvinns på ett miljösäkert sätt. Glädjande nog återvinner vi idag cirka 95 procent av alla lysrör.

Tips ✓ Lågenergilampor sorteras i separat behållare. ✓ Glödlampor får inte läggas i glasåtervinningen då det orsakar stora problem för glasbruken. ✓ Hante-
ra dina lågenergilampor varsamt, så att inte kvicksilvergasen läcker ut.

MATAVFALL

Vad räknas egentligen som matavfall? Jo, råa och tillagade matrester, potatisskal, frukt, grönsaker, äggskal och bröd. Dessutom räknas hushållspapper, vita pappersservetter och pappersnäsdukar som matavfall.

Vad händer efter att det har sorterats? Matavfallet behandlas biologiskt. En del komposteras och blir jord. Medan en del rötas och blir biogödsel och biogas som kan förädlas till fordonsgas. 1 kg matavfall kan driva en biogasbil i en kilometer.

Varför återvinner vi matavfall? Den biogödsel som produceras på en återvinningsanläggning kan varje år ge naturlig gödning till cirka 250 hektar åkermark. Ytan räcker till att producera 1 000 ton spannmål. I Sverige produceras biogas från matavfall som motsvarar 26 miljoner liter bensin.

Tips. ✓ I miljöstugan kan du kostnadsfritt hämta speciella papperspåsar, särskilt anpassade för matavfall och en särskild påshållare, lämplig att ha t.ex. under diskbänken. Ett tips är att använda **dubbla påsar** för att undvika läckage och dålig lukt.

Så här funkar det

I påsen för matavfall lägger du:

- ♦ Kött, fisk, skaldjur
- ♦ Pasta, ris
- ♦ Bröd, äggskal
- ♦ Grönsaker, frukt
- ♦ Teblad, kaffesump, filter
- ♦ Hushållspapper

Lägg inte det här i matavfallspåsen:

- ♦ Snus, cigaretter, aska
- ♦ Kattsand, husdjursströ
- ♦ Damm, dammsugarpåsar
- ♦ Blöjor, bindor
- ♦ Vinkorkar, kapsyler
- ♦ Glasspinnar, ätpinnar
- ♦ Stearinljus
- ♦ Jord, blommor, krukväxter, ört/sallads-
krukor

FYNDHYLLA OCH BIBLIOTEK

Stanna gärna och förströ dig en stund vid fyndhyllan. Ta för dig av det som finns, det är gratis. Ställ gärna dit några egna fina saker för att glädja dina grannar. I soprummet byter vi även böcker med varandra. Här finns nämligen Gransättras "bibliotek".

ALLT PASSAR INTE

Tyvärr är det inte bara vitvaror som inte kan slängas i vår miljöstuga. Vid ombyggnader och reparationer får rivningsmaterial, t.ex. gammal köksinredning, vitvaror och garderober inte ställas i grovsoprummet. Det får du på egen bekostnad forsla bort själv.

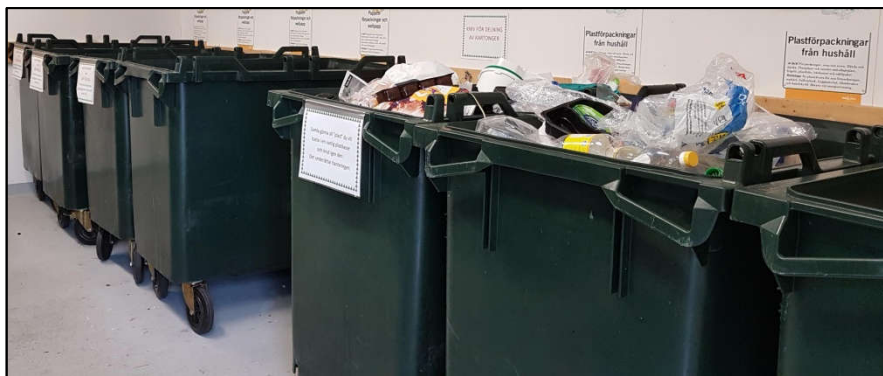
Inte heller **färgburkar, lösningsmedel och bilbatterier** får lämnas i grovsoprummet. De ska transporteras till en MILJÖSTATION. Närmaste sådana finns vid OKQ8, Ekholmsvägen 7 i Skärholmen. Slutligen vill vi nämna att **Bildäck** ska lämnas till däckfirma eller till en återvinningscentral.

Sammanfattningsvis: Allt på sin anvisade plats i miljöstugan. Packa ordentligt. Platta till eller skär ner kartonger. Tryck och samla ihop så mycket som möjligt. Kasta inte in saker huller om buller.

Hoppas att rundturen har gjort dig till en ännu bättre vän med dina sopor. Det har vi alla nytta och glädje av.

För ytterligare information kontakta styrelsen.

Om det börjar brinna

Rädda

Det första och viktigaste steget är att du räddar dig själv och andra människor som är i fara. Det gäller oavsett vilken olyckstyp det handlar om. När det brinner är det viktigt att komma ihåg att den säkraste utrymningen sker krypan-
des på golvet, då den giftiga brandröken stiger uppåt. Vidare ska du stänga dör-
rar efter dig. Det fördröjer såväl brandens som den farliga rökens spridning.

Varna

Steg nummer två är att du varnar andra i närheten, så att även de också kan sätta sig i säkerhet.

Larma

När alla är i säkerhet ska du larma räddningstjänsten genom att ringa SOS på telefonnumret 112. Där ska du så snabbt som möjligt ge information om vad som hänt.

Släck

Om det rör sig om en brand, och när allt ovan är gjort kan du själv försöka släcka elden. Dock är det mycket viktigt att du gör det på ett säkert sätt och ser till att inte riskera din egen hälsa.

Om du inte kan släcka, stäng in elden! Det fördröjer brandförloppet.

Stäng dörren — röken dödar!

Stäng in branden!

Brinner det i **din** lägenhet – ta dig ut och stäng dörren efter dig. Då sprider sig inte branden och den giftiga röken ut i trapphuset lika fort. Larma 112.

Gå aldrig ut i ett rökfyllt trapphus!

Brinner det hos någon annan och trapphuset är rökfyllt – **stanna i din lägenhet och håll dörrar och fönster stängda!** Röken är livsfarlig och dödar snabbt. Larma 112. Räddningstjänsten hjälper dig ut. Din lägenhet kan stå emot brand och rök i 30 till 60 minuter. Kom ihåg att kontrollera din brandvarnare!

Läs mer på Brandförsvarets hemsida: www.storstockholm.brand.se

Brf Gransätra

